

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 185/2017-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. marca 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Nikoletou Sekerákovou, Ulica 1. mája 18, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 470/2015 z 10. septembra 2015, rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11 Co 338/2014 z 15. decembra 2014 a rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 25 C 365/2012 z 12. marca 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] odmieta pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. novembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta

porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 470/2015 z 10. septembra 2015 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 Co 338/2014 z 15. decembra 2014 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 25 C 365/2012 z 12. marca 2014 (ďalej len „rozsudok „okresného súdu““).

Zo sťažnosti vyplýva, že 3. októbra 2012 podala [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovateľka“) okresnému súdu žalobu proti sťažovateľovi, ktorou sa domáhala zaplatenia sumy 21 700 €, ktorá mala pozostávať z finančných prostriedkov, ktoré po častiach mala navrhovateľka sťažovateľovi požičať na základe ústnych zmlúv o pôžičke.

Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 25 C 365/2012-102 z 30. apríla 2013, ktorým sťažovateľa zaviazal zaplatiť navrhovateľke 15 000 € spolu s 9 % úrokom z omeškania zo sumy 20 000 € za obdobie od 1. apríla 2012 do 22. februára 2013 a zo sumy 15 000 € od 23. februára 2013 do zaplatenia. Vo zvyšnej časti čo do žalovanej sumy okresný súd žalobu zamietol. Krajský súd uznesením sp. zn. 11 Co 115/2013 z 19. augusta 2013 na podklade podaného odvolania zrušil označený rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Podľa krajského súdu okresný súd nevyhodnotil vierohodnosť svedkov vypočutých v konaní vzhľadom na ich blízky vzťah k účastníkom konania, ich výsluch bol podľa krajského súdu nedostatočný, nesprávnym vykonaním tohto dôkazu okresný súd nezistil rozhodné skutočnosti pre posúdenie uplatneného nároku.

Okresný súd po vrátení veci na ďalšie konanie opätovne vykonal výsluch svedkov a napadnutým rozsudkom sťažovateľa zaviazal na zaplatenie sumy 15 000 € s 9 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 20 000 € od 4. októbra 2012 do 22. februára 2013 a zo sumy 15 000 € od 23. februára 2013 do zaplatenia. Sťažovateľ uvádza, že z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že okresný súd po opätovnom výsluchu svedkov dospel k záveru, že všetky výpovede sú obsahovo pravdivé, potvrdzujú skutočnosti a tvrdenia

navrhovateľky opísané v odôvodnení rozsudku. Podľa okresného súdu dlh sťažovateľa voči navrhovateľke predstavuje z titulu zmlúv o pôžičkách sumu minimálne 20 000 € a po vrátení sumy 5 000 € sťažovateľom predstavuje dlh sumu 15 000 €.

Sťažovateľ proti napadnutému rozsudku okresného súdu podal odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že okresný súd opätovne rozhodol nesprávne, pretože na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a okrem toho, predmetnú vec aj nesprávne právne posúdil. Namietal, že dokazovanie nebolo vykonané v súlade s právnym názorom krajského súdu ako súdu odvolacieho, ich vykonaním nebol preukázaný vznik žiadnej pôžičky finančných prostriedkov, zároveň namietal, že zmluva o pôžičke neobsahovala ani podstatné náležitosti. Podľa sťažovateľa bol napadnutý rozsudok okresného súdu nezákonný, tendenčný a arbitrárny. V odvolaní namietal aj priznanú náhradu trov konania navrhovateľke, pretože podľa jeho názoru sa okresný súd nedostatočne zaoberal účelnosťou vynaložených trov za úkony právnej služby a priznané trovy neboli ani presvedčivo odôvodnené.

Krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu vo veci samej potvrdil a výrok o trovách konania zrušil. Krajský súd nepovažoval námietky sťažovateľa za dôvodné. Podľa krajského súdu *„navrhovateľka preukázala dôkazné bremeno a sériou vykonaných nepriamych dôkazov, ktoré tvoria harmonický celok, sú nerozporné, preukázala poskytnutie finančných prostriedkov v požadovanej výške odporcovi, ako aj dočasnú ich poskytnutie“*.

Sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, kde ako dovolací dôvod uviedol § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016 (ďalej len „OSP“), teda že sa mu postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Tento dovolací dôvod podľa sťažovateľa spočíval v nedostatočnom a nepresvedčivom odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu. Podľa sťažovateľa sa krajský súd nevysporiadal presvedčivo s jeho námietkami, ktoré predstrel v odvolaní, z odôvodnenia jeho rozhodnutia nie je zrejmé, na základe čoho sa krajský súd stotožnil s názorom okresného súdu, že zmluva o pôžičke spĺňa všetky podstatné náležitosti,

ani neuviedol, akým spôsobom navrhovateľka preukázala odovzdanie finančných prostriedkov sťažovateľovi a ich prevzatie. Krajský súd sa podľa sťažovateľa tiež žiadnym spôsobom nezaoberal jeho dôkazmi, ktoré preukazovali pôvod jeho peňazí. Zároveň sťažovateľ poukazoval aj na inú vadu konania a tou bol nezákonne vykonaný dôkaz – výsluch svedka [REDACTED]. Tento svedok mal ako advokát poskytovať právne rady obom stranám konania, pričom pred svojím výsluchom pred súdom nebol pozbavený povinnosti mlčanlivosti, napriek tomu vypovedal.

Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa napadnutým uznesením odmietol podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP ako neprípustné. Sťažovateľ uvádza, že najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol „*popisným spôsobom viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR ako aj Ústavného súdu SR, ktoré riešili nazeranie na problematiku nepreskúmateľnosti rozhodnutia a jej dôsledkov a problematiku nedostatku riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia. Konštatoval, že pokiaľ sťažovateľ bol toho názoru, že konanie je postihnuté vadou podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ktorej existenciu vidí v nepreskúmateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia, nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá procesnú vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ale len tzv. inú vadu (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) ktorá nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania.*“.

Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd porušil jeho označené práva najmä reštriktívnym výkladom podmienok prípustnosti a dôvodnosti jeho dovolania, ako aj nedostatočným odôvodnením jeho rozhodnutia. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu preto považuje za arbitrárne. Je presvedčený o tom, že najvyšší súd sa v uvedenej veci svojím právnym názorom odchýlil od iných rozhodnutí najvyššieho súdu, pričom ako príklad sťažovateľ uviedol rozhodnutia najvyššieho súdu pod sp. zn. 2 Cdo 11/2010 a sp. zn. 2 Cdo 44/2009.

K porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo podľa názoru sťažovateľa okrem napadnutého uznesenia najvyššieho súdu aj napadnutým rozsudkom krajského súdu, ako aj napadnutým rozsudkom okresného

súdu. Porušenie označených práv sťažovateľ odôvodňuje tým, že krajský súd aj okresný súd nedostatočne odôvodnili svoje rozhodnutia.

Podľa názoru sťažovateľa „*skutkové a právne závery súdu prvého stupňa, odvolacieho súdu a dovolacieho súdu v danej veci sú zjavne neodôvodnené, arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň porušili základné práva sťažovateľa*“.

Sťažovateľ preto navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní jeho sťažnosť prijal na ďalšie konanie a po vykonaní dokazovania vyniesol tento nález:

„1. *Základné právo [REDAKOVANÉ] domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 470/2015 zo dňa 10.9.2015, Rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11 Co 338/2014 zo dňa 15.12.2014 a Rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 25 C 365/2012 zo dňa 12.3.2014 porušené bolo.*

2. *Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Cdo 470/2015 zo dňa 10.9.2015, Rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 11 Co 338/2014 zo dňa 15. 12. 2014 a Rozsudok Okresného súdu v Žiline č. k.: 25 C 365/2012 zo dňa 12.3.2014 zrušuje a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.*

3. *Sťažovateľovi sa priznáva morálne zadosťučinenie vo výške 6.000 EUR.*

4. *Ústavný súd priznáva odmenu a náhradu hotových výdavkov právnomu zástupcovi sťažovateľa JUDr. Nikolette Sekerákovej, advokátke, Advokátska kancelária so sídlom 1. mája 18, 010 01 Žilina vo výške 296,44 EUR. Najvyšší súd Slovenskej republiky, Krajský súd v Žiline a Okresný súd v Žiline sú povinní solidárne nahradiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľa na účet jeho právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.*“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Jedným z dôvodov, pre ktoré môže ústavný súd návrh na začatie konania pri jeho predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, je nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy...

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh (sťažnosť) okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie:

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,

c) proti komu sťažnosť smeruje.

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k návrhu pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, napadnutým rozsudkom krajského súdu, ako aj napadnutým rozsudkom okresného súdu. K porušeniu označených práv malo podľa sťažovateľa dôjsť v podstate tým, že vo veci konajúce súdy nedostatočným spôsobom odôvodnili svoje rozhodnutia.

Sťažovateľ predložil ústavnému súdu sťažnosť prostredníctvom kvalifikovaného právneho zástupcu, ktorý mu predmetnú sťažnosť koncipoval, túto podpísal a opatril svojou pečiatkou. Napriek tomu sťažnosť sťažovateľa neobsahuje náležitosti sťažnosti, ktoré zákon o ústavnom súde vyžaduje. Sťažovateľ k sťažnosti, ktorá bola ústavnému súdu doručená ešte 30. novembra 2015, nepriložil napadnuté rozhodnutia a tieto ani do dňa rozhodnutia o jeho sťažnosti nedoplnil.

V súvislosti s nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti ústavný súd poukazuje na svoju predchádzajúcu judikatúru, podľa ktorej ústavný súd nie je povinný odstraňovať nedostatky zákonom predpísaných náležitostí z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 77/08, IV. ÚS 159/2010).

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti

advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 252/09, IV. ÚS 159/2010, II. ÚS 522/2014).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa, ktorý je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nespĺňa požiadavky kvalifikovanej sťažnosti, ktoré by zodpovedali požiadavkám obsiahnutým v § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol už pri predbežnom prerokovaní pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2017